

BTW en allocatie

Als de overheid belasting heft (BTW of accijnzen) op de aankoop van producten zal deze belasting voor een deel afgewenteld worden door de producent op de consument. Dit betekent dat de verkoopprijs van het product stijgt. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de hoeveelheid die de consument koopt en dus voor de hoeveelheid die de producent produceert.

Een andere manier om dit fenomeen te benaderen is met behulp van het begrip 'allocatie'. De letterlijke betekenis van dit woord is toebedelen.

Door de invoering van een belasting op de aankoop van goederen oefent de overheid invloed uit op de allocatie van productiefactoren. Hiermee wordt bedoeld dat de overheid stuurt in het proces waarin de productiefactoren worden aangewend in de verschillende richtingen waarin dit kan gebeuren.

Als de overheid een belasting heft op milieuvervuilende producten zullen er (vanwege de geringere consumptie van deze goederen als gevolg van deze heffing) minder productiefactoren aangewend worden in deze sector.

De overheid heeft dus, tot op zekere hoogte, de mogelijkheid de aanwending van productiefactoren te bepalen, zonder het marktmechanisme volledig aan de kant te zetten.

Uiteraard kan de overheid veel verder gaan dan dit. Zij kan voor bepaalde goederen van het marktmechanisme overstappen op het budgetmechanisme. In dat laatste geval bepaalt de overheid zelf welke hoeveelheid van deze goederen wordt geproduceerd. De allocatie van productiefactoren in deze richting wordt dan volledig door de overheid bepaald.

Doordat de overheid verschillende tarieven hanteert voor de BTW oefent zij ook op deze manier invloed uit op de allocatie. Zo worden eerste levensbehoeften belast met 6% belasting en luxe goederen met 19%. Medicijnen worden daarentegen helemaal niet belast.

Door eerste levensbehoeften minder te belasten wordt de verkoop van deze goederen minder sterk afgeremd dan wanneer ze met 19% waren belast. De allocatie wordt dus minder sterk beïnvloed dan wanneer er 19% BTW was gevraagd.

Ten slotte een paar berekeningen:

Een product kost in de winkel € 56,- (incl. 19% BTW)

Bereken de verkoopprijs zonder BTW.

Er geldt: Verkoopprijs zonder BTW $\times 1,19 = 56$

Dus: Verkoopprijs zonder BTW $= \frac{56}{1,19} = 47,06$

Een product kost in de winkel € 78,- (incl. 6% BTW)

Hoeveel bedraagt de BTW?

Er geldt: Verkoopprijs zonder BTW $= \frac{78}{1,06} = 73,5849$

Dus: BTW $= 0,06 \times 73,5849 = 4,42$

Of: $\frac{0,06}{1,06} \times 78 = 4,42$

Voor verdere uitleg zie: uitleg op onderwerp: groeifactoren en procenten.